

Barn- och
utbildningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2023-01-25
FN/2023:21

Årsredovisning 2022

Förslag till beslut

Förskolenämnden tar del av årsredovisning per 2022.

Sammanfattning

Pandemin påverkade arbetet under årets första veckor. Förskolan hade ordinarie öppettider som huvudregel men under vecka 3-5 hade vissa förskolor begränsade öppettider på grund av hög personalfrånvaro och under vecka 4 var tre förskolor stängda. I övrigt var närvaron av både personal och barn hög.

Under året har 25 barn från Ukraina fått plats på någon av stadens kommunala förskolor och per den sista december är 17 barn kvar i verksamheten. Barn- och förskolenämnden har god beredskap både organisatoriskt och platsmässigt för att ta emot fler barn från Ukraina i verksamheten. För de barn som kommit till Solna som flyktingar har det varit viktigt att skapa ett tryggt sammanhang med en så normal vardag som möjligt. Stadens skolpsykologer har tagit fram ett material till stöd för att möta barn som upplevt trauma och personal inom barn- och elevhälsa samt ledning har varit väl förberedda och tillgängliga när stöd behövts.

I september kom det en uppdaterad befolkningsprognos för Solna stad. Prognosen visade på en sänkning av befolkningsökningen jämfört med prognosen daterad september 2021 vilket är den prognos som budget 2022 baseras på. Sänkningen härrör sig dels till att utfallet av antal folkbokförda i staden för år 2021 blev lägre än prognostiserat, dels på sänkt fertilitetsantagande och senarelagda byggnationer av bostäder. För barn i förskoleålder, 1 - 5 år, visar prognosen för 2030 att antalet barn är 5 489 vilket är en minskning med 596 barn jämfört med prognosen i september 2021. Den förändrade prognosen bör beaktas vid planering av förskoleplatser under åren framöver.

Riksdagen har tagit beslut om att anta förslagen om stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg och de nya bestämmelserna träder i kraft 1 januari 2023. Ändringarna syftar till att bättre förbereda barnen för utbildning inom skolväsendet.

Riksdagen har även tagit beslut om att anta förslagen om ändringar i skollagen. Förslagets syfte är att öka deltagandet i förskolan. Från att barnet ska fylla tre år, och sedan löpande till och med att barnet fyller sex år, ska kommunerna upplysa om förskolans syfte och barnens rätt till förskola. Lagändringarna började gälla den 1 juli 2022, och börjar tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023.

Barn- och förskolenämnden har två nämndmål, "Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög" och "Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen", varav båda bedöms vara uppfyllda till stor del. Uppdraget att tillsammans med skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden ta fram en gemensam handlingsplan för att främja psykisk hälsa hos barn och ungdomar i Solna är genomfört och avrapporterat till kommunstyrelsen.

Nämndens nettokostnad för 2022 är 508,0 mkr, vilket är 28,2 mkr lägre nettokostnad än budgeterat för perioden. Jämfört med föregående år har nettokostnaden minskat med 1,8 mkr (0,4 procent). Avvikelsen mot budget beror främst på högre bidrag från staten än budgeterat för perioden samt lägre kostnader för köp av huvudverksamhet, bidrag till fristående förskolor och andra kommuner. Det är främst bidrag från Skolverket för kvalitetshöjande åtgärder samt bidrag från Försäkringskassan för sjuklönekostnader som är högre än beräknat för året.

Under året har antalet barn i verksamheten varit betydligt lägre än budgeterat vilket är kopplat till att antalet folkbokförda barn i åldern 1-5 år varit färre än prognostiserat för året. Det är främst bidrag till fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt köp av platser från andra kommuner som visar ett lägre utfall än budgeterat. När det gäller kommunala förskolor visar utfallet av antalet inskrivna barn endast på mindre avvikelser.

Helårsprognosen per augusti för nämnden visade på en positiv avvikelse mot budget på 5 mkr, då det beräknades vara färre barn i verksamheten under året än budgeterat. Utfallet visar på en positiv avvikelse på 28,2 mkr, vilket är 23,2 mkr högre än prognostiserat. Anledningen till avvikelsen är att det varit betydligt färre barn än beräknat i verksamheten främst under hösten.

Handlingar

Årsredovisning 2022

Fördjupad resultatanalys 2022

Erik Nilsson
Förvaltningschef

Maria Gyllenberg
Avdelningschef

SOLNA STAD

Årsredovisning 2022

BARN- OCH FÖRSKOLENÄMNDEN

FN 2023:21 (tidigare BFN 2021:1) Behandlas på förskolenämnden den 7 februari 2023.

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse.....	3
Sammanfattning.....	3
Händelser av väsentlig betydelse.....	3
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	5
Mål och uppdrag.....	6
Ekonomisk analys.....	9
Väsentliga personalförhållanden	11
Tvärsektoriella frågor	12
Förväntad utveckling.....	13
Konkurrensutsättning.....	14
Intern kontroll.....	14

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga FN Fördjupad resultatanalys 2022

Förvaltningsberättelse

Sammanfattning

Pandemin påverkade arbetet under årets första veckor. Förskolan hade ordinarie öppettider som huvudregel men under vecka 3-5 hade vissa förskolor begränsade öppettider på grund av hög personalfrånvaro och under vecka 4 var tre förskolor stängda. I övrigt var närvaron av både personal och barn hög.

Under året har 25 barn från Ukraina fått plats på någon av stadens kommunala förskolor och per den sista december är 17 barn kvar i verksamheten. Barn- och förskolenämnden har god beredskap både organisatoriskt och platsmässigt för att ta emot fler barn från Ukraina i verksamheten. För de barn som kommit till Solna som flyktingar har det varit viktigt att skapa ett tryggt sammanhang med en så normal vardag som möjligt. Stadens skolpsykologer har tagit fram ett material till stöd för att möta barn som upplevt trauma och personal inom barn- och elevhälsa samt ledning har varit väl förberedda och tillgängliga när stöd behövts.

I september kom det en uppdaterad befolkningsprognos för Solna stad. Prognosen visade på en sänkning av befolkningsökningen jämfört med prognosen daterad september 2021 vilket är den prognos som budget 2022 baseras på. Sänkningen härrör sig dels till att utfallet av antal folkbokförda i staden för år 2021 blev lägre än prognostiserat, dels på sänkt fertilitetsantagande och senarelagda byggnationer av bostäder. För barn i förskoleålder, 1 - 5 år, visar prognosen för 2030 att antalet barn är 5 489 vilket är en minskning med 596 barn jämfört med prognosen i september 2021. Den förändrade prognosen bör beaktas vid planering av förskoleplatser under åren framöver.

Riksdagen har tagit beslut om att anta förslagen om stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg och de nya bestämmelserna träder i kraft 1 januari 2023. Ändringarna syftar till att bättre förbereda barnen för utbildning inom skolväsendet.

Riksdagen har även tagit beslut om att anta förslagen om ändringar i skollagen. Förslagets syfte är att öka deltagandet i förskolan. Från att barnet ska fylla tre år, och sedan löpande till och med att barnet fyller sex år, ska kommunerna upplysa om förskolans syfte och barnens rätt till förskola. Lagändringarna började gälla den 1 juli 2022, och börjar tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023.

Barn- och förskolenämnden har två nämndmål, "Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög" och "Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen", varav båda bedöms vara uppfyllda till stor del. Uppdraget att tillsammans med skolenämnden, kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden ta fram en gemensam handlingsplan för att främja psykisk hälsa hos barn och ungdomar i Solna är genomfört och avrapporterat till kommunstyrelsen.

Nämndens nettokostnad för 2022 är 508,0 mkr, vilket är 28,2 mkr lägre nettokostnad än budgeterat för perioden. Jämfört med föregående år har nettokostnaden minskat med 1,8 mkr (0,4 procent). Avvikelsen mot budget beror främst på högre bidrag från staten än budgeterat för perioden samt lägre kostnader för köp av huvudverksamhet, bidrag till fristående förskolor och andra kommuner. Det är främst bidrag från Skolverket för kvalitetshöjande åtgärder samt bidrag från Försäkringskassan för sjuklönekostnader som är högre än beräknat för året.

Under året har antalet barn i verksamheten varit betydligt lägre än budgeterat vilket är kopplat till att antalet folkbokförda barn i åldern 1-5 år varit färre än prognostiserat för året. Det är främst bidrag till fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt köp av platser från andra kommuner som visar ett lägre utfall än budgeterat. När det gäller kommunala förskolor visar utfallet av antalet inskrivna barn endast på mindre avvikelser.

Helårsprognosen per augusti för nämnden visade på en positiv avvikelse mot budget på 5 mkr, då det beräknades vara färre barn i verksamheten under året än budgeterat. Utfallet visar på en positiv avvikelse på 28,2 mkr, vilket är 23,2 mkr högre än prognostiserat. Anledningen till avvikelsen är att det varit betydligt färre barn än beräknat i verksamheten främst under hösten.

Händelser av väsentlig betydelse

Pandemin

Pandemin påverkade arbetet under årets första veckor. Förskolan hade ordinarie öppettider som huvudregel men under vecka 3-5 hade vissa förskolor begränsade öppettider på grund av hög personalfrånvaro och under vecka 4 var tre förskolor stängda. I övrigt var närvaron av både personal och barn hög.

Ukraina

Under året har 25 barn från Ukraina fått plats på någon av stadens kommunala förskolor och per den sista december är 17 barn kvar i verksamheten. Barn- och förskolenämnden har god beredskap både organisatoriskt och platsmässigt för att ta emot fler barn från Ukraina i verksamheten. För de barn som kommit till Solna som flyktingar har det varit viktigt att skapa ett tryggt sammanhang med en så normal vardag som möjligt. Stadens skolpsykologer har tagit fram ett material till stöd för att möta barn som upplevt trauma och personal inom barn- och elevhälsa samt ledning har varit väl förberedda och tillgängliga när stöd behövts.

Lokaler och gårdar

Solskenets förskola flyttade under julen 2021 in i nya lokaler på Vasavägen i Råsunda och verksamheten startade den 10 januari. Förskolan har sju avdelningar.

Under våren genomfördes en extra säkerhetsgenomgång på samtliga förskolegårdar och inbrottslarm och kodlös installerades på de förskolor som saknade detta. Under sommaren 2022 genomfördes renoveringsprojekt på tre förskolor för att skapa förutsättningar för arbete i mindre barngrupper. Renoveringen av Hannebergs förskola påbörjades, och på Gasellen och Thor, som påbörjades sommaren 2021, gjordes etapp två. Utöver det genomfördes planerat underhåll på ett tjugotal förskolegårdar. Även fönster och fasad renoverades på ett antal förskolor under våren och sommaren.

Befolkningsprognos

I september kom det en uppdaterad befolkningsprognos för Solna stad. Prognosen visade på en sänkning av befolkningsökningen jämfört med prognosen daterad september 2021, vilket är den prognos som budget 2022 baseras på. Sänkningen härrör sig dels till att utfallet av antal folkbokförda i staden för år 2021 blev lägre än prognostiserat, dels på sänkt fertilitetsantagande och senarelagda byggnationer av bostäder. För barn i förskoleålder, 1- 5 år, visar prognosen för 2030 att antalet barn är 5 489 vilket är en minskning med 596 barn jämfört med prognosen i september 2021.

Statsbidrag

Statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder upphörde den 31 december 2021 och ersattes av ett nytt statsbidrag som är riktat till förskolan. Det nya bidraget heter Statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan och ska användas till insatser som syftar till kvalitetshöjande åtgärder i förskolan för både kommunala och enskilda förskolor. Den totala ramen 2022 för Solnas del var 16,4 mkr vilket är en ökning med 12,2 mkr jämfört med det gamla bidraget för kvalitetssäkrande åtgärder. Statsbidraget är uppdelat i två delar, ram 1 (13,1 mkr) och ram 2 (3,1 mkr). När det gäller ram 1 framgår det av förordningen att det är kommunen som bestämmer hur bidraget ska användas och fördelas. Ram 2 får endast användas till åtgärder som syftar till att minska barngruppernas storlek. Ram 1 har dels använts till gemensamma kompetensutvecklingsinsatser inom utomhuspedagogik, dels fördelat utifrån antalet barn i verksamheten både till kommunala och fristående förskolor för att möjliggöra ökad personaltäthet och minskade barngrupper. Ram 2 fördelades i sin helhet som ett belopp per barn både till kommunala och fristående förskolor. Under hösten genomfördes en uppföljning av hur de fristående förskolorna använt statsbidraget. Uppföljningen visar att merparten av förskolorna har använt bidraget för att höja personaltätheten. Några förskolor har också använt bidraget till kompetensutveckling. De kommunala förskolorna har använt bidraget för att öka förskollärartätheten, minska barngruppernas storlek samt till kompetensutveckling.

Nya bestämmelser

Riksdagen har tagit beslut om att anta förslagen om stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg och de nya bestämmelserna träder i kraft 1 januari 2023. Ändringarna syftar till att bättre förbereda barnen för utbildning inom skolväsendet. För att stödja huvudmän för pedagogisk omsorg i Solna i förändringsarbetet har ett första dialogmöte genomförts inom ramen för tillsynsverksamheten. Därtill pågår även ett arbete att se över förvaltningens processer inför införandet.

Riksdagen har tagit beslut om att anta förslagen om ändringar i skollagen. Förslagets syfte är att öka deltagandet i förskolan. Från att barnet ska fylla tre år, och sedan löpande till och med att barnet fyller sex år, ska kommunerna upplysa om förskolans syfte och barnens rätt till förskola. Lagändringarna började gälla den 1 juli 2022, och börjar tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023. Det pågår ett arbete för att förbereda för tillämpningen av lagändringen.

Riksdagen har även tagit beslut om att anta förslagen om ökade krav gällande konfessionella inslag i skolväsendet. För offentliga huvudmän ska utbildningen vara icke-konfessionell. För fristående huvudmän är det tillåtet med konfessionella inslag och även inriktningar i utbildningen så länge själva undervisningen är icke-

konfessionell. Kraven på reell frivillighet vid deltagandet i konfessionella inslag skärps. Lagändringarna börjar gälla den 2 januari 2023.

Från den 1 augusti 2022 gäller ändrade bestämmelser gällande det systematiska kvalitetsarbetet och klagomålshantering.

Tillsyner

Under året har 13 regelbundna tillsyner genomförts varav 11 på fristående förskolor och två i pedagogisk omsorg. Av de regelbundna tillsynerna fick en fristående förskola ett föreläggande inom området ”utveckling och lärande”. Under hösten genomfördes en uppföljning av föreläggandet och det konstaterades att huvudmannen vidtagit skäliga åtgärder för att avhjälpa påtalade brister och tillsynen är därmed avslutad. Fyra tillsyner fick råd och vägledning inom ett område vardera. Övriga tillsyner avslutades utan anmärkning eller föreläggande. Under perioden har det genomförts och avslutats två riktade tillsyner.

Under perioden har en huvudman ansökt om rätt till bidrag för pedagogisk omsorg då en befintlig verksamhet har flyttat till en ny adress. Fem ansökningar om tillfällig utökning av antalet platser i fristående verksamhet har inkommit. Av dessa har utökning beviljats i fyra av fem fall. En huvudman har beviljats rätt till bidrag för nyetablering av två verksamheter inom pedagogisk omsorg. Huvudmannen planerar att starta verksamheterna i januari 2023.

Kvalitetsdeklarationerna går i linje med läroplanernas uppdrag och följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Solnas förskolor arbetar utifrån en aktuell likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Den årliga verksamhetsplanen och budget kompletteras inom vissa områden med andra styrande dokument som policyer, strategier, riktlinjer, planer och program.

Styrelse och nämnder ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktning, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån föreslagna ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. Målen/aktiviteterna tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

I Solna stads styr- och uppföljningssystem ingår uppföljning och utvärdering. Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten följs upp och utvärderas i den omfattning som krävs för att ha en god kontroll. Befarade avvikelser, som inte är ringa, ska omgående informeras kommunstyrelsen som har uppsikt över nämndernas verksamhet, uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering för Solna stad behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige per 30 april, 31 augusti (delårsrapport) och 31 december (årsredovisning). De övergripande målen, nämndmålen och uppdragen samt stadens finansiella mål följs främst upp i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Solna stads verksamhet bedrivs i vissa delar i aktieföretag, kommunalförbund eller stiftelseform. Kommunfullmäktige utser ledamöter till bolagsstyrelser och stiftelser samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige för kommunalförbunden. Kommunfullmäktige väljer också ägarombud till bolagsstämmor. Kommunstyrelsen ansvarar för att företagen sköter verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att tillräcklig samordning sker med övrig kommunal verksamhet. Stadens styrning utgår ifrån lagstiftning inom området och de styrdokument som särskilt utfärdats av kommunfullmäktige i form av företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv, särskilda direktiv, avtal eller förbundsordningar och medlemsdirektiv.

Uppsiktsplikten fullgör kommunstyrelsen genom att krav ställs på företagen om att lämna löpande information från sin verksamhet enligt ett fastställt rapporteringssystem. Koncernredovisning upprättas per sista augusti och

sista december. För stiftelser gäller särskilda stadgar. Ägarförhållandena varierar i de olika bolag/förbund som ingår i Solna stads koncern och därmed formerna för uppsikt.

Barn- och förskolenämndens ansvarsområden

Barn- och förskolenämnden ansvarar för att barn mellan 1-5 år erbjuds en god pedagogisk verksamhet där omsorg, lek och lärande är centralt för verksamheten. Detta kan ske antingen inom ramen för Solna stads egna förskoleenheter eller genom att vårdnadshavare väljer förskola eller annan pedagogisk omsorg i annan regi.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har i Solna stads verksamhetsplan och budget 2022 med inriktning för 2023-2024 beslutat om nämndmål och uppdrag för nämnderna.

Nämndmål

Kommunfullmäktiges beslutade mål för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för nämndmålen bedöms genom en sammanvägning av genomförda aktiviteter och relevanta mått. Målen bedöms enligt:

- Målet uppfylls i år
- Målet uppfylls till stor del i år
- Målet uppfylls delvis i år
- Målet uppfylls inte i år

En sammanfattning av bedömningarna för nämndmålen ser ut så här:

Nämndmål
 Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög.
 Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen.

Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög.

- Målet uppfylls till stor del i år

Uppföljning av nämndmålen sker dels genom nyckeltal/mått, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter. Statistik gällande barngrupper och personalens kompetens för år 2022 publiceras i slutet av april 2023 och redovisas därför inte i tabellen nedan.

Nyckeltalsbeskrivning	2022	2021	2020	2019
Barn per barngrupp i förskola, kommunal regi, antal		16,3	16,4	16,3
Barn per barngrupp i förskola, enskild regi, antal		16,2	16,1	17,1
Personaltäthet, barn per heltidstjänst, kommunal regi, antal		5,7	5,3	5,5
Personaltäthet, barn per heltidstjänst, enskild regi, antal		5,6	5,5	5,5
Barn per heltidsanställd förskollärare, kommunal regi, antal		18,3	20,4	23,4
Barn per heltidsanställd förskollärare, enskild regi, antal		23	24,4	26,6
Heltidstjänster i förskolan med förskollärlägitimation, kommunal regi, andel (%)		31	26	23
Heltidstjänster i förskolan med förskollärlägitimation, enskild regi, andel (%)		25	22	21
Mitt barn känner sig tryggt i förskolan (resultat från brukarundersökning) kommunal regi, andel (%)	94	95	94	90
Mitt barn känner sig tryggt i förskolan (resultat från brukarundersökning) enskild regi, andel (%)	95	96	95	94
Andel elever i förskoleklass som uppnår godkänt i språkscreening, kommunal regi	97	98	98	99

Den strukturella kvaliteten i förskolan har förbättrats på flera områden. De senaste åren har fokus varit att öka andelen förskollärare och barnskötare ytterligare. Statistiken visar att antalet legitimerade heltidsanställda förskollärare har ökat och att Solnas kommunala förskolor nu ligger i samma nivå som andra kommuner i länet men lägre än riket. Andelen heltidstjänster med förskollärlägitimation har ökat till 31 procent jämfört med 26 procent föregående år. Även antal barn per heltidsanställd förskollärare har förbättrats från 20,4 år 2020 till 18,3 år 2021. De kommunala förskolorna eftersträvar att ha minst en utbildad förskollärare per avdelning.

Antal barn per heltidsanställd i de kommunala förskolorna har ökat från 5,3 barn per heltidsanställd till 5,7 barn, vilket är något högre än övriga kommuner i Stockholms län samt i riket. Barngruppernas storlek har minskat något jämfört med föregående år och är nu på samma nivå som 2019. Under våren deltog verksamheten i Skoljobbsmässan för att i ett tidigt skede fånga upp nyutexaminerade förskollärare. Lokalanpassningar för att möjliggöra att dela in barnen i mindre grupper under dagen pågår enligt plan. De extra insatserna förväntas visa resultat både när det gäller personaltäthet, antal förskollärare och barngruppernas storlek.

Resultatet av brukarundersökningen visar att en hög andel av vårdnadshavarna, både på kommunala (94 %) och fristående (95 %) förskolor, har svarat att deras barn känner sig trygga i förskolan.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- **Fortsatt utveckling av kvaliteten i förskolan**

För att förbättra kvaliteten i Solnas förskolor arbetar förskolorna utifrån Strategi för ökad kvalitet i förskolan. Strategin har reviderats under hösten och den reviderade strategin beslutades av nämnden i december. Det språkutvecklande arbetet i förskolan har resulterat i att barnen har goda kunskaper med sig när de börjar i förskoleklass. Resultatet visar sig bland annat i den språkscreening som genomförs i förskoleklassen där 97 procent av eleverna uppnår godkänt. Arbetet med att ta fram ett självskattningsverktyg, Kvalitetskompassen, som ska ingå i förskolornas kvalitetsrapport är påbörjat. Pedagogisk dokumentation i Infomentor, används idag men det ser olika ut på förskolorna så arbetet för att säkerställa likvärdighet behöver fortsätta. Sex nya försteförskollärare tillsattes under vårterminen med uppdraget att utveckla lärandet i förskolan. Ett arbete har gjorts i två av områdena för att utveckla barnhälsans arbete med tidiga insatser och systematik för särskilt stöd. De övriga områdena ska successivt involveras under kommande läsår. Digital fortbildning har skett till samtlig personal och pedagogisk dokumentation i Infomentor görs av verksamheterna men behöver fortsätta utvecklas för att säkerställa likvärdighet. Gemensam satsning på utomhuspedagogik har genomförts med stöd av Naturskolan.

- **Fortsatt arbetet med den strukturella kvaliteten i förskolan**

Flera utvecklingsinsatser har påbörjats och genomförts under läsåret. Fyra moduler från förskolläraryrket har erbjudits barnskötare i verksamheten. Två moduler genomfördes under våren och resterande två under höstterminen. Vidareutbildning för förskollärare inom specialpedagogik startade i juni och fortsatte under höstterminen. Studenter är en viktig rekryteringsgrupp och under höstterminen har en handledarutbildning genomförts för att öka kvalitén i verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Samtliga rektorer har genomgått rektorsprogrammet och biträdande rektorer erbjuds successivt att genomgå utbildningen.

- **Utveckla processen för tillsyn av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg**

Ett utvecklingsarbete med ett digitalt verktyg som stöd i processen för tillsyn av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg påbörjades under våren. Syftet med verktyget är att förenkla och effektivisera inhämtning av underlag från de fristående enheterna och förbättra sammanställning och rapportering. På sikt ska även självskattningsverktyget Kvalitetskompassen ingå i det digitala verktyget för tillsyn. Verktyget kommer att implementeras i tillsynsarbetet under våren 2023.

- **Säkerställa kvaliteten på mat som tillagas i kök i egen regi.**

Arbetet har påbörjats och ett av förskoleområdena har skapat ett nätverk för kockar från de förskolor som har ett eget tillagningskök. I nätverket har kockarna tillsammans med rektor gått igenom Solna stads strategi för hälsosam och hållbar mat och Livsmedelsverkets rekommendationer. Ytterligare åtgärder planeras i samband med ny upphandling av livsmedel för att ge personalen i köken mer stöd vid exempelvis inköp av livsmedel för att enklare hitta livsmedel som uppnår kraven. Ett arbete har påbörjats gällande kontroll av inköpt livsmedel och en provkontroll har gjorts gällande inköp av kött. Tanken är att kontrollerna av inköpt livsmedel ska ingå i nämndens årliga plan för intern kontroll.

Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen.

 Målet uppfylls till stor del i år

Resultat av brukarundersökning

Nyckeltal	2022	2021	2020	2019
Svarsfrekvens brukarundersökning, kommunal regi	67 %	45 %	55 %	63 %
Svarsfrekvens brukarundersökning, enskild regi	67 %	54 %	55 %	52 %
Sammanfattande omdöme andel positiva svar, kommunal regi	85 %	86 %	88 %	82 %
Sammanfattande omdöme andel positiva svar, enskild regi	91 %	93 %	91 %	87 %
Total Nöjd kund index (NKI), kommunal regi	70	69	71	68
Total Nöjd kund index (NKI), enskild regi	77	78	76	75

Svarsfrekvensen på brukarundersökningen i förskola har ökat till 67 procent jämfört med 45 procent (kommunal regi) och 54 procent (fristående regi) föregående år. Svarsfrekvensen för 2022 är den högsta på flera år både när det gäller kommunal och fristående regi. Brukarundersökningen är ett viktigt verktyg för att mäta vårdnadshavarnas nöjdhet och servicekvaliteten i verksamheterna och en hög svarsfrekvens på brukarundersökningen är viktig för att kunna använda resultatet i kvalitetsarbetet. Insatser för att ytterligare höja svarsfrekvensen fortsätter.

Nöjd kund Index (NKI) har ökat till 69 jämfört med 70 föregående år för kommunala enheter. För fristående enheter har NKI minskat till 77 jämfört med 78 föregående år. Brukarundersökningen visar generellt på goda resultat för både fristående och kommunala enheter och det sammanfattande omdömet visar att 88 procent (kommunala 85 procent och fristående 91 procent) av vårdnadshavarna som svarat på enkäten är nöjda med verksamheten.

I brukarundersökningen framgår att de kommunala förskolorna behöver fortsätta sitt arbete med att dokumentera barnens lärande och utveckling samt kommunicera kring den till varje vårdnadshavare. Även arbetet med att förbättra den generella informationen från förskolan till vårdnadshavare behöver fortsätta.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- **Förbättrad information till vårdnadshavare**
Vårdnadshavare har under året erbjudits utbildningstillfällen i användningen av Infomentor. En gemensam mall för hur veckobreven ska se ut har tagits fram för att förbättra och likställa kommunikationen. Under hösten har ett av förskoleområdena genomfört ett pilotprojekt där närvaron under lov anmälts direkt i lärplattformen Infomentor.
- **Öka nöjdheten hos vårdnadshavare**
Resultatet av brukarundersökningen visar generellt på förbättringar men det finns skillnader mellan förskolor vilket behöver analyseras mer på enhetsnivå. Resultatet av brukarundersökningen visar att skillnaderna mellan fristående och kommunal verksamhet har minskat.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges beslutade uppdrag för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Status för uppdragen bedöms enligt:

- Uppdraget är slutfört
- Uppdraget pågår enligt plan
- Uppdraget pågår med avvikelse
- Uppdraget avbrutet eller har inte startat.

Uppdrag
 Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med skolnämnden, barn- och förskolenämnden, kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden ta fram en gemensam handlingsplan för att främja psykisk hälsa hos barn och ungdomar i Solna.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med skolnämnden, barn- och förskolenämnden, kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden ta fram en gemensam handlingsplan för att främja psykisk hälsa hos barn och ungdomar i Solna.

 Uppdraget är slutfört.

Uppdraget att ta fram en gemensam handlingsplan avrapporterades till kommunstyrelsen i juni.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Nämndens nettokostnad för 2022 är 508,0 mkr, vilket är 28,2 mkr lägre nettokostnad än budgeterat för perioden. Jämfört med föregående år har nettokostnaden minskat med 1,8 mkr (0,4 %). Avvikelsen mot budget beror främst på högre bidrag från staten än budgeterat för perioden samt lägre kostnader för köp av huvudverksamhet, bidrag till fristående förskolor och andra kommuner. Det är främst bidrag från Skolverket för kvalitetshöjande åtgärder samt bidrag från Försäkringskassan för sjuklönekostnader som är högre än beräknat för året.

På kostnadssidan är personalkostnaderna något högre än planerat för året. Under januari och februari var sjukfrånvaron högre än normalt på grund av pandemin och kostnaderna för vikarier och inhyrd personal har därför överskridit budget för året. Personalkostnaderna har också varit högre, då statsbidragen från Skolverket främst syftar till att kompensera för ökade personalresurser i verksamheten.

Totalt under året har antalet barn i verksamheten varit betydligt lägre än budgeterat, vilket är kopplat till att antalet folkbokförda barn i åldern 1-5 år varit färre än prognostiserat för året. Det är främst bidrag till fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt köp av platser från andra kommuner som visar ett lägre utfall än budgeterat. När det gäller kommunala förskolor visar utfallet av antalet inskrivna barn endast på mindre avvikelser.

Övriga kostnads- och intäktsposter har endast mindre avvikelser och följer budget.

Resultaträkning (mkr)	2022	2021	% 22/21	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	59,2	57,3		4,2	55,0	55,0	-4,2
Hyror och arrenden	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag	51,2	43,3		21,6	29,5	46,0	-5,2
Försäljning av verksamhet	2,0	2,4		1,0	1,0	1,0	-1,0
Övriga intäkter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Intern intäkt peng (kto 39)	237,5	239,4		-1,8	239,3	239,3	1,8
Summa intäkter	349,9	342,5	2,1 %	25,0	324,8	341,3	-8,6
Personalkostnader	-232,3	-231,3		-5,7	-226,6	-242,1	-9,8
Köp av verksamhet/tjänster	-311,0	-308,1		4,4	-315,3	-311,3	-0,3
Lokalkostnader	-63,0	-60,0		1,7	-64,7	-64,7	-1,7
Kapitalkostnader	-0,4	-0,8		0,8	-1,3	-0,5	-0,1
Övriga kostnader	-13,7	-12,6		0,1	-13,8	-14,6	-0,9
Intern kostnad peng (kto 77)	-237,5	-239,4		1,8	-239,3	-239,3	-1,8
Summa kostnader	-857,9	-852,3	0,7 %	3,1	-861,0	-872,5	-14,6
Verksamhetens nettokostnader	-508,0	-509,8	-0,4 %	28,2	-536,2	-531,2	-23,2

Helårsprognosen per augusti för nämnden visade på en positiv avvikelse mot budget på 5 mkr då det beräknades vara färre barn i verksamheten under året än budgeterat. Utfallet visar på en positiv avvikelse på 28,2 mkr, vilket är 23,2 mkr högre än prognostiserat. Anledningen till avvikelsen är att det varit färre barn än beräknat i verksamheten under året, främst under hösten. Uppdaterade folkbokföringssiffror för 1 - 5 åringar 2022 visar på att det varit 133 barn färre jämfört med den befolkningsprognos som ligger till grund för budgeten. Den största avvikelsen avser barn i åldern 1-2 år.

På intäktssidan är det i huvudsak taxor och avgifter samt statliga bidrag som avviker från prognosen. Det är bidrag från Skolverket, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen som blivit högre än prognostiserat. När det gäller bidraget från Skolverket för kvalitetshöjande åtgärder har 5,2 mkr betalats ut till fristående förskolor. Enligt

gällande redovisningsregler redovisas hela bidraget som en intäkt i nämndens resultaträkning och den del av bidraget som betalats ut till fristående förskolor belastar kostnadsposten köp av verksamhet/tjänst.

På kostnadssidan är det främst personalkostnader som avviker från prognosen. Avvikelsen beror på att det varit lägre personalbehov i verksamheten främst under hösten samt att kostnader för inhyrd personal hamnar på posten för köp av verksamhet/tjänster i stället för personalkostnader.

Verksamheter

Verksamheter (mkr)	2022	2021	% 22/21	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Nämnd	-0,5	-0,5	0,0	0,0	-0,5	-0,5	0,0
Öppen förskola	-2,3	-1,9	22,3	-0,3	-2,0	-2,0	0,3
Förskola	-485,8	-494,2	-1,7	24,1	-509,9	-507,9	-22,1
Pedagogisk omsorg	-4,9	-6,0	-17,6	5,1	-10	-7,0	-2,1
Förvaltningsgemensam verksamhet	-14,5	-7,2	100,8	-0,7	-13,8	-13,8	0,7
Verksamhetens nettokostnader	-508,0	-509,8	-0,4	28,2	-536,2	-531,2	-23,2

Förskola

Nettokostnaden för året är 485,8 mkr, vilket är 24,1 mkr lägre än budgeterat. Avvikelsen kan främst förklaras med att det varit högre intäkter av barnomsorgsavgifter, högre statliga bidrag och lägre kostnader för bidrag till fristående förskolor än budgeterat. Det har varit färre barn än budgeterat i verksamheten under året. Det är främst antalet barn i fristående förskolor som avviker mot budgeterat. Avvikelsen stämmer väl överens med att antalet folkbokförda 1-5 åringar varit lägre än budgeterat för året. Jämfört med helårsprognosen är utfallet 22,1 mkr lägre än prognostiserat, vilket också är kopplat till att det varit färre barn än beräknat i verksamheten.

Pedagogisk omsorg

Nettokostnaden för året är 4,9 mkr, vilket är 5,1 mkr lägre än budgeterat för perioden. Avvikelsen mot budget beror på att det varit färre barn i verksamheten än beräknat. Jämfört med helårsprognosen är utfallet 2,1 mkr lägre än prognostiserat.

Utfallet för övriga verksamheter följer budget för året och visar endast på mindre avvikelser.

Verksamhet i egen regi

Utfallet för verksamhet i egen regi visar på en nettokostnad på 72,4 mkr, vilket är 1,2 mkr lägre nettokostnad än budgeterat för året. Avvikelsen beror främst på högre intäkter i form av bidrag. Jämfört med föregående år har nettokostnaden minskat med 1,6 mkr (2,1 %), vilket främst förklaras med att kostnader för köp av verksamhet/tjänst är lägre än föregående år.

På intäktssidan är det främst bidraget från Skolverket som varit högre än budgeterat. Det är bidraget för kvalitetshöjande åtgärder som inte var med i budget då beslut om bidragsramar togs under våren 2022.

På kostnadssidan är det personalkostnader som visar på högre kostnader än budgeterat för året. Detta kan främst kopplas till bidrag från Skolverket för kvalitetshöjande åtgärder som i sin helhet har använts till att höja personaltätheten i verksamheten.

Resultaträkning (mkr)	2022	2021	% 22/21	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Hyror och arrenden	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag	12,7	10,8		8,2	4,4	9,0	-3,7
Försäljning av verksamhet	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Intern intäkt peng (kto 39)	237,5	239,4		-1,8	239,3	239,3	1,8
Summa intäkter	250,2	250,2	0,0	6,4	243,7	248,3	-1,9
Personalkostnader	-231,7	-230,1		-7,6	-224,1	-228,7	3,0
Köp av verksamhet/tjänster	-15,4	-22,1		-1,7	-13,7	-13,7	1,7
Lokalkostnader	-63,0	-59,3		1,7	-64,7	-64,7	-1,7
Kapitalkostnader	-0,4	-0,8		0,8	-1,3	-0,5	-0,1
Övriga kostnader	-12,0	-11,8		1,5	-13,5	-14,3	-2,3
Intern kostnad peng (kto 77)	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	-322,6	-324,2	-0,5	-5,3	-317,3	-321,9	0,7

Verksamhetens nettokostnader	-72,4	-74,0	-2,1	1,2	-73,6	-73,6	-1,2
-------------------------------------	--------------	--------------	-------------	------------	--------------	--------------	-------------

Helårsprognosen i delårsrapporten visade på en budget i balans men utfallet visar på en nettokostnad som är 1,2 mkr lägre än budgeterat.

Avvikelseerna jämfört med prognosen avser främst statsbidrag som blivit högre än förväntat och personalkostnader som varit något lägre än förväntat under hösten. Även övriga kostnader blev lägre än förväntat då kostnader i driften för köp av inventarier blev lägre än beräknat.

Övriga poster visar endast på mindre avvikelser jämfört med prognos.

Investeringsredovisning

Under 2021 och 2022 har en genomlysning av investeringsprocessen samt anläggningsregistret genomförts i staden. Detta har inte inarbetats i budgetramen för 2022, vilket påverkar avvikelsen mellan årets investeringsbudget och investeringsutfall. Genomlysningen har bland annat resulterat i ett förtydliggörande av stadens anvisning för gränsdragning mellan investeringsutgifter och driftkostnader samt en förändring av beloppsgränsen för en investeringsutgift.

Utfallet för året uppgår till 0,3 mkr, vilket är 0,7 mkr lägre än budget och 0,2 mkr lägre än helårsprognosen per augusti. Utfallet avser inventarier till Solskenets förskola som öppnade i nya lokaler i januari.

Investeringsredovisning (mkr)	2022	2021	Differens 22/21	Återstår av årsbudget	Budget	Prognos	Prognos-avvikelse
Verksamhetens investeringar	0,3	1,6	-1,3	0,7	1,0	0,5	-0,2

Väsentliga personalförhållanden

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Genom att bedriva en verksamhet med hög kvalitet och en stabil organisation blir staden en attraktiv arbetsgivare. För att säkra kompetensförsörjningen pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete utifrån antagen "Strategi för kompetensutveckling och karriärvägar inom förskola och skola".

Fyra moduler från förskolläraryrket har erbjudits barnskötare i verksamheten. Två moduler genomfördes under våren och resterande två genomfördes under höstterminen. Vidareutbildning för förskollärare inom specialpedagogik startade i juni och fortsatte under höstterminen. Samtliga rektorer i förskolan har genomgått rektorsutbildningen och biträdande rektorer erbjuds successivt att genomgå utbildningen.

Projektet "Digitalt medarbetarskap" som finansieras av Europeiska Socialfonden och som har pågått sedan 2018 avslutades i februari. Projektets syfte har varit att bygga en organisation för hållbar digital utveckling och stärka den digitala kompetensen bland annat hos anställda i förskola, fritidsverksamhet och förskoleklass. Projektets slutkonferens har ägt rum och utvärderingen visar att projektet nått förväntade resultat och stärkt den digitala kompetensen.

Medarbetarengagemang

Medarbetarundersökningen HME genomfördes under november månad med ett resultatvärde på 80,0 för år 2022 mot 79,1 år 2021 och 76,9 år 2020. Svarefrekvensen var hög, 90 procent.

Under december genomfördes även en enkät för att följa upp hur medarbetare och chefer upplever att det fungerar att arbeta och leda på distans. Resultatet visar att både medarbetare och chefer över lag är positiva till möjligheten att arbeta på distans men att det finns förbättringsområden.

Lika rättigheter och möjligheter

Medarbetarsamtal genomförs kontinuerligt med samtliga medarbetare. Alla vakanta tjänster har utlysts och kompetensbaserade frågor används vid rekrytering av medarbetare till nämndens verksamheter.

Att förutsättningar finns för att bedriva ett aktivt arbete med likabehandlingsfrågor har säkerställts genom att ett utbildningspaket kring likabehandling finns tillgängligt i Kompetensportalen för alla chefer att använda.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron minskade från 11,9 procent 2021 till 9,9 procent år 2022. Den procentuella minskningen är 0,8 procentenheter högre än stadens. För förskolan har sjukfrånvaron minskat med 1 procent, för skolorna ligger

sjukfrånvaron 3,1 procent lägre än 2021. Restriktionerna på grund av pandemin har påverkat sjukfrånvaron under periodens första månader.

Antal anställda har ökat med åtta medarbetare per den 31 december 2022 jämfört med samma period 2021.

Periodutfall	2022	2021	Förändring
Antal anställda	1 226	1 218	8
- varav kvinnor	943	954	-11
- varav män	283	264	19
Antal årsarbetare i snitt	1 125,4	1 121,7	3,7
Sjukfrånvaro, %	9,9	11,9	-2,0
Hållbart medarbetarengagemang-index (HME)	80,0	79,1	0,9
Fotnoter:			
Antal årsarbetare i snitt avser överenskommen sysselsättningsgrad.			
Sjukfrånvaron avser perioden 1 december 2021 till 30 november 2022.			

Tvärsektoriella frågor

Solna stad har väl utvecklade metoder för att arbeta med de tvärsektoriella frågorna; internationellt arbete, likabehandlingsarbete samt strategiskt miljö- och klimatarbete. Kommunstyrelsen, kommittéer och råd skapar tillsammans med stadsledningsförvaltningen förutsättningar för arbetet bland annat genom styrdokument, kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsutbyte och samarbete. Nämnderna har uppdraget att använda de tvärsektoriella perspektiven för att utveckla den egna verksamheten och stödja nämndens måluppfyllelse. Det tvärsektoriella arbetet följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Internationellt

Nämndens internationella arbete är huvudsakligen en metod för verksamhets- och kvalitetsutveckling samt för att rusta barn för en framtid i en värld med täta kontakter över nations- och kulturgränser. Nedan beskrivs det huvudsakliga internationella arbetet under året.

Långsiktiga relationer - framgångsfaktor i internationellt arbete

Staden deltar i det europeiska nätverket Eurocities Social Affairs Forum och nämnden i arbetsgruppen ”Utbildning”. I maj deltog en representant i Social Affairs Forums konferens *Caring Cities: Supporting solidarity communities and social welfare responsiveness in times of crisis* i Barcelona, Spanien. Konferensen behandlade olika aspekter av social välfärd och hade särskilt fokus på ungdomar och äldre. I arbetsgruppen ”Utbildning” träffas utbildningsspecialister från ett stort antal europeiska städer för utbyte och lärande. I november var Solna stad och Stockholms stad gemensamt värdar för gruppens möte på temat ”Aktivt och demokratiskt medborgarskap”. Programmet innehöll bland annat en presentation av ett demokrati- och språkutvecklingsprojekt från Näckrosens förskola. Totalt deltog 30 representanter från 19 europeiska städer i mötet.

Fokus på verksamhets- och kvalitetsutveckling

Projektet "Digitalt medarbetarskap" som finansieras av Europeiska Socialfonden har pågått sedan 2018 och avslutades i februari. Projektets syfte har varit att bygga en organisation för hållbar digital utveckling och stärka den digitala kompetensen bland annat hos anställda i förskola, fritidsverksamhet och förskoleklass. Under februari arbetade projektgruppen med att färdigställa slutrapporten för digitalt medarbetarskap. Projektets slutkonferens har ägt rum och där visades den film som tagits fram om Digitalt medarbetarskap. Utvärderingen av projektet visar på att Digitalt medarbetarskap har nått förväntade resultat och stärkt den digitala kompetensen.

Akreditering inom Erasmus+ för förskola, grundskola, modersmål och särskola är beviljad och omfattar programperioden 2022-2027. Syftet är att få en sammanhållen internationell fortbildningsinsats för samtliga verksamheter.

Rusta barn och unga för framtiden

Inför läsåret 2020/2021 utsågs en samordnare för internationella frågor på barn- och utbildningsförvaltningen. Samordnarens uppdrag är att ta initiativ till att starta upp ett internationellt utbyte med nordiska länder eller länder inom Europa med fokus på lärande i förskola. Kontakt med en norsk förskola har etablerats som kommer att utvecklas under 2023.

Arbetet bidrar till nämndmålet att kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög.

Likabehandling

Nämndens likabehandlingsarbete syftar till att säkra att alla medborgare får likvärdigt bemötande och service. Det arbetet bidrar till att utveckla nämndens verksamhet och dess kvalitet. Nedan beskrivs likabehandlingsarbetet under året.

Nämnden har under 2022 haft fokus på värdegrundsarbete och arbetet för en likvärdig förskola.

Riksdagen har tagit beslut om att anta förslagen om ändringar i skollagen. Förslagets syfte är att öka deltagandet i förskolan. Från att barnet ska fylla tre år, och sedan löpande till och med att barnet fyller sex år, ska kommunerna upplysa om förskolans syfte och barnens rätt till förskola. Lagändringarna tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023. Det pågår ett arbete för att förbereda för att genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn som ska erbjudas allmän förskola och informera om förskolans syfte och barnens rätt till förskola.

Likabehandlingsarbetet bedrivs framför allt inom ramen för förskolornas systematiska kvalitetsarbete. Verksamheterna ansvarar för att varje läsår planera och följa upp aktiviteter inom likabehandling. Aktiviteterna ingår i varje enhets plan mot kränkande behandling och diskriminering som ska utvärderas och analyseras vid läsårets slut.

Arbetet bidrar till nämndmålen att kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög, samt att vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen.

Miljö och klimat

Nämndens miljöarbete utgår från den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicyen med tillhörande strategier samt nämndens nämndmål. Nedan beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna inom miljöområdet under året utifrån miljöpolicyens fokusområden

Effektiv resursanvändning

Nämnden har en tydlig dialog och samverkan med fastighetsägare kring energieffektiviserande åtgärder som utbyte av armaturer och ljuskällor. Under våren och sommaren renoverades fönster och fasad på ett antal förskolor.

Samtliga förskoleenheter arbetar aktivt för att minska matsvinnet och det finns goda förutsättningar att avbeställa mat med kort varsel vid exempelvis sjukdom eller vid ledighet. I nuläget finns dock ingen möjlighet att väga och följa upp svinnet på samma sätt som genomförs på skolorna men frågan om hur svinnet på förskolan ska kunna mätas diskuteras med leverantören, rektorer samt med personalen i både mottagnings- och tillagningsköken.

God livsmiljö

Stadens verksamheter ska undvika användningen av farliga ämnen och hantera kemikalier på ett sätt som minimerar riskerna. Särskilt viktigt är det i verksamheter som barn och unga vistas i. Utifrån "Åtgärdsplan för att minska kemikalier i förskola och skola" som togs fram inför år 2016 har det skett ett kontinuerligt arbete för att minska barns exponering för miljöskadliga ämnen i förskola och skola. Under våren har planen följts upp och flertalet åtgärder är genomförda i sin helhet. Gamla madrasser och pedagogiskt material har rensats ut och ersatts med material som uppfyller kraven för en giftfri förskola. Då samtliga förskolor nu använder inköpsportalen säkerställs att produkter som köps in följer de uppsatta miljökraven.

Förväntad utveckling

Förskolan är det första steget i utbildningssystemet och ska utgöra grunden för det livslånga lärandet. Det är av stor vikt att gå i förskola då forskning visar att det finns ett positivt samband som främjar barns utveckling, lärande och välbefinnande långt upp i skollåldern. Att klara av skolan är den enskilt starkaste skyddsfaktorn för att lyckas senare i livet vad gäller god hälsa, arbete, inkomster och försörjningsmöjligheter. En genomförd skolgång upp till och med gymnasium är idag oftast en förutsättning för att komma in på arbetsmarknaden. Barn och unga som inte är närvarande i skolan löper stor risk att inte klara skolans kunskapskrav, vilket kan få många negativa konsekvenser till följd både för individen och för samhället. Skolnärvaro och att öka andelen barn som går i förskola är därför viktiga frågor att arbeta med.

Viktiga prioriterade områden för nämnden de kommande åren är kompetensförsörjning med arbete som till exempel vidareutbildning till barnskötare och förskollärare, tillgänglig och likvärdig utbildning så att alla barn och elever i staden får en god utbildning oavsett vilken förskola eller skola de går i, undervisning av hög kvalitet samt

samverkan med andra aktörer. Dessutom träder ny lagstiftning gällande pedagogisk omsorg i kraft den 1 januari 2023. Lagändringarna innebär utökade krav på pedagogisk omsorg, där det bland annat förtydligas att verksamheten ska förbereda barnen för utbildning inom skolväsendet. Utförare av pedagogisk omsorg ska få stöd i att genomföra förändringarna och anpassa sina verksamheter till lagstiftningen.

Den tidigare barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen antog år 2017 en strategi för att öka kvaliteten i förskolan. Strategin uppdateras varje mandatperiod och den nuvarande strategin reviderades under 2022.

Konkurrensutsättning

Uppföljning av genomförda upphandlingar

Verksamhetsområde / Avtal	Uppföljning
Nämnden har inte genomfört några nya upphandlingar under året.	

Intern kontroll

Arbetet med de beslutade kontrollmomenten enligt nämndens interna kontrollplan 2022 har genomförts enligt plan.

Uppföljning av internkontrollplan

Kategori, intern kontroll	Process/Rutin	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Ekonomi	Fakturering av barnomsorgsavgift till vårdnadshavare	Kontroll av rutin för registrering av barn på förskola i Procapita	<p> Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Kontrollen visar att de förbättrade rutinerna vid registrering och placering följs. I samband med fakturering kontrolleras manuellt att det inte skickas någon faktura till vårdnadshavare med barn folkbokförda i annan kommun. Åtgärderna har resulterat i betydligt färre felaktigheter och korrigeringar av fakturor. Det förekommer dock fortfarande att ändringar i folkbokföringen sker med en viss fördröjning vilket resulterar i manuella korrigeringar av fakturor. Arbetet med att ta fram rutiner för att göra en efterkontroll av hushållets inkomst med hjälp av uppgifter från Skatteverket har påbörjats vilket på sikt förväntas minska korrigeringar på grund av att felaktiga uppgifter om hushållets inkomst har registrerats.</p>
Verksamhet sprocesser	Rutiner för närvaro och uppsikt av barnen i förskolan för att säkerställa säkerheten för alla barn under hela dagen.	Kontrollera att samtliga enheter har aktuell rutin för närvaro och uppsikt av barnen i förskolan under hela dagen och att den är känd av alla medarbetarna på respektive enhet.	<p> Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>Samtliga förskoleområden har två planer för tillsyn, en om tillsyn ute på förskolans gård samt en tillsyn vid vistelse utanför förskolan. Planerna togs fram av rektorsgruppen och implementerades sedan i alla verksamheter. Under 2021 genomfördes en översyn av samtliga förskolegårdar och åtgärder för att förbättra säkerheten och tillsynen vid utevistelse har genomförts under 2022. Med hjälp av lärportalen Infomentor har den dagliga närvarokontrollen förbättrats och kvalitetssäkrats ytterligare. Samtliga förskolor har tillsammans med medarbetarna arbetat med begreppet tillsyn.</p>

Kategori, intern kontroll	Process/Rutin	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
	Uppföljning av användning och effekter av strukturbidraget	Kontrollmoment genomförs inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet	<p>● Ingen eller försumbar avvikelse</p> <p>De verksamheter som under året har fått ett strukturbidrag har använt detta till att förstärka verksamheterna med extra pedagoger. En del av bidraget har också använts i arbetet med nyanlända barn i förskolan. Arbetet med att tydligare använda strukturbidraget till riktade insatser på förskolan behöver fortsätta för att nå önskad effekt.</p>

Fördjupad resultatanalys 2022

BARN- OCH FÖRSKOLENÄMNDEN

Innehållsförteckning

Styrande dokument och övriga underlag för resultatanalysen	3
Resultat/iakttagelser.....	3
Statistik personal och grupper, jämförelser över tid och med andra kommuner.....	3
Brukarundersökning.....	3
Klagomål och anmälan om kränkande behandling.....	3
Genomförda aktiviteter	4
Analys/bedömning.....	4
Slutsats och förslag på åtgärder.....	5

Styrande dokument och övriga underlag för resultatanalysen

Styrande dokument beslutade av barn- och förskolenämnden

Dokumentnamn	Beslutad datum
Verksamhetsplan och budget 2022	2021-12-08
Kvalitetsdeklarationer	2019-10-15
Strategi för att öka kvaliteten i förskolan	2017-12-13
Strategi för kompetensutveckling och karriärvägar inom förskola och skola	2020-06-09
Handlingsplan för att minska barngruppernas storlek i förskolan	2019-10-14

Resultat/iakttagelser

Statistik personal och grupper, jämförelser över tid och med andra kommuner

Statistik gällande barngrupper och personalens kompetens för år 2022 publiceras i slutet av april 2023 och redovisas därför inte i tabellerna nedan.

Personaltäthet, antal barn per heltidstjänst

	2019	2020	2021
Egen regi i Solna	5,5	5,3	5,7
Fristående enheter i Solna	5,5	5,5	5,6
Stockholms län kommuner, kommunal regi	5,2	5,1	5,2
Samtliga kommuner kommunal regi	5,2	5,1	5,1

Förskollärartäthet, antal barn per heltidstjänst med förskollärarlegitimation

	2019	2020	2021
Egen regi i Solna	23,4	20,4	18,3
Fristående enheter i Solna	26,6	24,4	23,0
Stockholms län kommuner, kommunal regi	17,3	16,4	17,2
Samtliga kommuner kommunal regi	12,1	11,8	12,5

Antal barn per barngrupp

	2019	2020	2021
Egen regi i Solna	16,3	16,4	16,3
Fristående enheter i Solna	17,1	16,1	16,2
Stockholms län kommuner, kommunal regi	16,6	16,3	15,1
Samtliga kommuner kommunal regi	15,4	15,3	14,6

Brukarundersökning

Frågeområde	Kommunala enheter			Fristående enheter		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Andel positiva svar (%)						
Utveckling och lärande	88	88	90	90	92	92
Normer och värden	91	91	91	92	93	92
Skola och hem	86	83	86	88	90	90
Sammanfattande omdöme	88	86	88	90	93	90
Nöjd Kund Index (NKI)	71	69	73	76	78	77
Svarsfrekvens %	55	45	67	55	54	67

Klagomål och anmälan om kränkande behandling

Huvudmannen tog under 2022 emot 28 anmälningar om klagomål. Av dessa hanterades ett på huvudmannanivå, det vill säga av utredare på central förvaltning, och 27 överlämnades till rektor för berörd förskola. Av stadens 37 förskolor har 12 tagit emot klagomål under året.

Klagomålen som lämnades över till förskola handlar i huvudsak om bristande tillsyn.

Ett av klagomålen hanterades på huvudmannanivå. Inget av klagomålen gällande förskola har överlämnats av Skolinspektionen.

Genomförda aktiviteter

Utveckling av undervisningen, tydligt pedagogiskt ledarskap och säkra kompetensförsörjningen

Under hösten 2022 har medarbetare i förskolan fått kompetensutveckling genom ett samarbete med Uppsala Universitet. Via förskolläraryftet har 31 förskollärare och biträdande rektorer gått en utbildning i specialpedagogik, som heter Utmana och stödja. Under samma period har 26 barnskötare gått utbildningen Barnlitteratur och berättande. Förste förskollärarna har vid två tillfällen under höstterminen ansvarat för pedagogiska caféer, där de presenterat hur de arbetat med språkutveckling för barn i olika åldrar. Till de pedagogiska caféerna har även fristående förskolor varit inbjudna.

För att öka kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) påbörjade under höstterminen 23 pedagoger i förskolan handledarutbildningen vid Stockholms universitet.

Under våren har även en gemensam satsning i utomhuspedagogik genomförts med stöd av Naturskolan.

Systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer, stödjande processer för lärandet och förstärka värdegrundsuppdraget

Verksamheten har under 2022 haft fokus på värdegrundsarbete och arbetat för en likvärdig förskola. Under vårterminen 2022 hölls utbildningar gällande kränkande behandling för alla pedagoger i förskolan. Utbildningen syftade till att personal i kommunal förskola skulle få en grundläggande teoretisk kunskap om vad kränkningar innebär och vilka regelverk som finns kring kränkningar. Utbildningen vävde samman teori, riktlinjer och rutiner och gav svar på vad pedagoger i förskolan gör i sitt arbete om de ser att ett barn blir utsatt för kränkningar. Genom Kompetensportalen har fristående förskolor möjlighet att ta del av materialet för att skapa sina egna rutiner och riktlinjer.

Utifrån riksdagens beslut 2022 om att ändra skollagen för att öka deltagandet i förskolan har arbetet med att ta fram rutiner för att nå vårdnadshavare vars barn inte går i förskolan och utveckla en kontinuerlig samverkan med dessa påbörjats. Att samverka med vårdnadshavare för att öka deltagandet i förskolan är en förutsättning för att kunna erbjuda effektiva insatser.

Organisation för kvalitet, och kompetensutveckling genom kollegialt lärande,

Det språkutvecklande arbetet i förskolorna utvecklas kontinuerligt och vävs in i de flesta aktiviteter som görs på förskolan. Idag används pedagogisk dokumentation i Infomentor, men det ser olika ut på förskolorna. Sex nya förste förskollärare tillsattes under vårterminen med uppdraget att utveckla lärandet i förskolan. Under vårterminen har ett pilotarbete gjorts i två av förskoleområdena för att utveckla barnhälsans arbete med tidiga insatser och systematik för särskilt stöd. Utvärderingen har visat gott resultat vilket har medfört att de två resterande förskoleområdena också inkluderats i arbetet.

Pedagogisk dokumentation

Under höstterminen 2022 har pedagoger, rektorer, förskolans psykolog och samtliga specialpedagoger bildat arbetsgrupper som tagit fram gemensamma mallar för dokumentation.

En gemensam mall för hur veckobreven ska se ut har också tagits fram för att förbättra och likställa kommunikationen. Vårdnadshavare har även erbjudits utbildningstillfällen i användningen av Infomentor. Under hösten har det i förskoleområde 4 genomförts ett pilotprojekt där närvaron under lov anmäls direkt i lärplattformen Infomentor.

Förstärka värdegrundsuppdraget

Under vårterminen 2022 hölls utbildningar gällande kränkande behandling för alla pedagoger i förskolan. Utbildningen syftade till att personal i kommunal förskola skulle få en grundläggande teoretisk kunskap om vad kränkningar innebär och vilka regelverk som finns kring kränkningar. Utbildningen vävde samman teori, riktlinjer och rutiner och gav svar på vad pedagoger i förskolan gör i sitt arbete om de ser att ett barn blir utsatt för kränkningar. Med hjälp av Kompetensportalen har fristående förskolor möjlighet att ta del av materialet för att skapa sina egna rutiner och riktlinjer.

Analys/bedömning

Den strukturella kvaliteten i förskolan har förbättrats på flera områden. Den officiella statistiken från oktober 2021 visar att antalet legitimerade heltidsanställda förskollärare har ökat och att Solnas kommunala förskolor nu ligger i samma nivå som andra kommuner i länet, men lägre än riket. Under 2022 har fokus varit att höja

kompetens ytterligare genom att öka andelen förskollärare och barnskötare i verksamheten.

Arbetet med att öka personaltätheten behöver fortsätta, främst sker det genom att rekrytera fler förskollärare. Barngruppernas storlek har minskat något jämfört med föregående år. Förvaltningen kommer fortsätta följa hur resurstillskottet för förskolan används och utvecklingen av barngruppernas storlek. Under våren deltog verksamheten i Skoljobbsmässan för att i ett tidigt skede fånga upp nyutexaminerade förskollärare. Satsningen för att rekrytera fler förskollärare förväntas visa resultat både när det gäller personaltäthet och förskollärartäthet.

Kompetensutvecklingsinsatserna i samarbete med Uppsala universitet för pedagoger och rektorer i förskolan har börjat visa resultat bland annat genom ett ökat kollegialt utbyte. Kursutvärderingen visar att teoripass som integreras med verkliga praktiska moment är uppskattade och leder till direkta förändringar i verksamheten.

Satsningen på handledarutbildning för handledare vid verksamhetsförlagd utbildning (VFU) vid Stockholms universitet har resulterat i att pedagogerna har ökat sin kompetens och medvetenhet om sitt eget yrkeskunnande. Pedagogerna har fått en verktygslåda som består av olika handledningsstrategier, handledarsamtal, samtalsfärdigheter och dokumentationstekniker. De ökade kunskaperna förväntas både gynna utvecklingen av undervisningen, stärka det pedagogiska ledarskapet samt bidra till rekryteringen av förskollärare.

Resultatet av brukarundersökningen visar generellt på hög nöjdhet hos de vårdnadshavare som svarat och svarsfrekvensen har ökat. Åtgärder för att öka svarsfrekvensen ytterligare behöver fortsätta för att resultatet ska vara användbart i förskolornas utvecklingsarbete.

Områdena "Utveckling och lärande" och "Normer och värden" visar generellt på hög nöjdhet hos de som har svarat och det är små skillnader mellan kommunala- och fristående enheter. Området "Skola och hem" har något lägre nöjdhet när det gäller de kommunala enheterna (86 %). Området "Skola och hem" berör frågor som handlar om information, bemötande och inflytande och det är främst frågan om information om förskolans verksamhet som fått något lägre nöjdhet. Respektive förskola behöver tillsammans med föräldrarådet analysera sitt resultat och identifiera förbättringsområden.

När det gäller frågan om trygghet har en hög andel av vårdnadshavarna svarat att deras barn känner sig trygga i förskolan. Utbildningen i kränkande behandling har ökat kunskaperna kring kränkande behandling och systemstödet. De ökade kunskaperna om kränkande behandling resulterade i fler dokumenterade anmälningar under höstterminen 2022. De dokumenterade anmälningarna utgör ett bra underlag för respektive enhets plan mot kränkande behandling och diskriminering. Arbetet analyseras och utvärderas vid läsårets slut.

Förberedelser för att öka deltagandet i förskolan, utifrån ändringar i skollagen, har påbörjats. Förändringarna i skollagen syftar till att fler barn ska gå i förskolan och få möjlighet till bättre språkutveckling i svenska. Planeringsarbetet under hösten har fokuserat på att identifiera målgruppen och söka fram barn i åldern 3-5 år i Solna som i nuläget inte går i förskolan.

Utifrån aktiviteten att säkerställa kvaliteten på den mat som tillagas i egen regi, har arbetet påbörjats. I rektorsgruppen har frågor gällande egenkontroll, internkontroll av inköp, uppföljning med hjälp av enkäter och arbetet med matsvinn diskuterats. Ett av förskoleområdena har startat ett nätverk för kockar i förskolor med eget tillagningskök. På nätverkets möten diskuteras bland annat innehållet i Solnas strategi för hälsosam och hållbar mat och även Livsmedelsverkets rekommendationer. Flera utvecklingsbehov har identifierats och från 2023 är den centrala förvaltningen utifrån livsmedelskontroll registrerade som huvudkontor av miljö- och byggnadsnämnden. Innebörden av det förändrade ansvaret behöver utredas för att kunna organiseras på bästa sätt.

Slutsats och förslag på åtgärder

Sammanfattande slutsats utifrån analysen är att kompetensutvecklingen på samtliga nivåer är en förutsättning för att säkra kompetensförsörjningen för att höja kvaliteten i förskolan. Arbetet med att förbättra den strukturella kvaliteten måste fortsätta. Det är prioriterat att arbeta med de enskilda förskolor där behov av förstärkning finns. Främst är det personaltätheten som ska öka med fokus på andelen förskollärare.

Det är viktigt att arbeta med tidiga insatser för att ge barnen rätt stöd i ett tidigt skede. Utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet i förskolan måste fortsätta. Arbetet med att ta fram ett självskattningsverktyg, Kvalitetskompassen, för att mäta processkvaliteten behöver slutföras och implementeras. Kompetensutveckling i utomhuspedagogik kopplat till språkutvecklande arbetssätt i matematik och svenska i samarbete med Solna naturskola behöver fortsätta.

Det språkutvecklande arbetet ska fortsatt prioriteras då ett rikt språk är en förutsättning för barns lärande och

utveckling. Utifrån ändringar i skollagen och kommunens nya uppdrag om uppsökande verksamhet för att öka deltagandet i förskolan behöver planeringen fortsätta. Under våren 2023 behöver en plan tas fram med rutiner för hur målgruppen ska informeras, hur verksamheten ska organiseras och hur platser ska erbjudas. Reglerna ska tillämpas första gången för utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023.

Arbetet med att långsiktigt planera för den framtida förskoleförsörjningen behöver fortsätta. Ingångsvärden i arbetet bör vara befolkningsprognoser, befintliga förskolors kapacitet samt planerade förändringar.

För att öka likvärdigheten på förskolor i kommunal regi behöver arbetet med att förbättra servicekvaliteten fortsätta. Pilotprojektet att anmäla frånvaro vid lov direkt i lärplattformen behöver slutföras och utvärderas för att så snart som möjligt kunna omfatta samtliga förskolor.

Arbetet med att öka svarsfrekvensen i brukarundersökningen behöver fortsätta för att resultatet ska bli så tillförlitligt som möjligt. Respektive förskola behöver tillsammans med föräldrarådet utifrån resultatet av brukarundersökningen identifiera förbättringsområden för att öka nöjdheten hos vårdnadshavarna.